เมื่อเห็นว่าน่านำมาขบเคี้ยว
มิควรเหลียวเบิ่งมองจ้องเซ้าซี้
นั่งกรอกูตาพร่ำวาจาไม่เข้าที
ช้ากว่านี้อาจไม่มีใดให้กิน

กิจการใดได้ไตร่ตรองเห็นว่าเหมาะ
ผ่านวิเคราะห์ก่อประโยชน์แก่ชนสิ้น
เร่งกระทำให้สำเร็จเป็นอาจิณ
โลกยลยินแซ่ซร้องเลอเลิศคน

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"ครันเป็นตาหย่ำ ให้กำกินฟ้าวฝั่ง
อย่าได้นั่งเค้าเม้า มัวเว้าบ่ดี"

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ตาหย่ำ = น่าเคี้ยว น่ากิน
ฟ้าวฝั่ง = เร่งรีบ
เค้าเม้า = หน้าบอกบุญไม่รับ
มัวเว้า = พูดไม่หยุด คอยแต่จะพูด

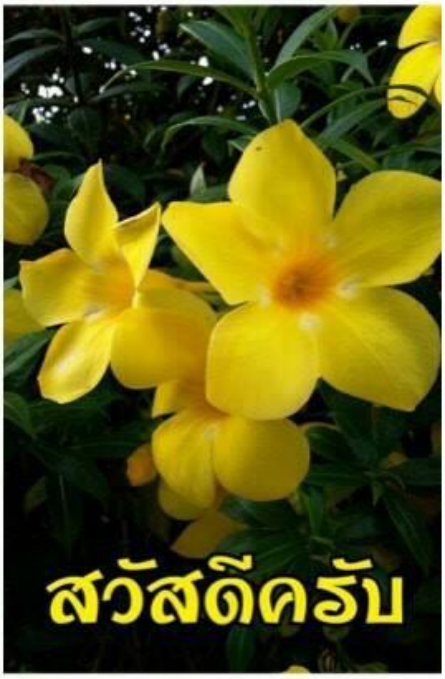

ผญาอิสาน
"เห็นว่าพลูลามค้าง ปลายซานเหี่ยวแดด
เจ้าบ่ตักน้ำพรม เจ้าบ่ อมน้ำพูด
พูลสิแห้งเหี่ยวตาย"

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ลามค้าง =หล่นจากค้าง ร้าน
ซาน = ซานบ้าน ระเบียง
อมน้ำพูด = ใช่ปากพ่นน้ำให้เป็นฝอยละออง

เถาพลูเขียวเลี้ยวตกค้างลงข้างซาน
แดดแผดนานใบสดก็ลดหาย
ขาดน้ำพรมลมพัดเนิ่นถูกเมินกราย
เถาน้อยวายแห้งตายลงกลางลาน

ความโอบเอื้อเจือน้ำใจยิ่งใหญ่นัก
ด้วยความรักเอื้อมมือฉุดผุดถ้อยหวาน
คนที่ล้มย่อมยืนได้ไปตราบนาน
ตลอดกาลสันตินีมีนิรันดร์

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"กรรมสังโอ้ โอคำสังมาแตก
บาดกะโป๊ะหมากพ้าว สังมามั่นกว่าโอ"
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
กรรมสัง = กรรมอันใด
โอคำ = ขันทองคำ
บาดกะโป๊ะ = ทีกะลา
หมากพ้าว = มะพร้าว
สังมามั่น = ทำไมจึงแกร่ง

เวรกรรมใดส่งมาพาทุกข์ช้ำ
พานทองคำล้ำค่ามานานโข
สลายแล้วแคล้วไปใจเจ็บโซ
กะลาใบโตโอ้ทนแท้แม้จู่โจม

โดยทั่วไปใจแกร่งเพราะเคยชิน
เป็นอาจิณคนทุกข์ยากหลากถั่งโถม
ฝ่ายคนรวยมีมากช่วยอวยประโลม
ความเครียดโถมจิตมิทนได้นานพอ

กุศล คำเพราะ

ระลึกถึงพระคุณแม่

บทเพลงกล่อมลูกอิสาน

"นอนสาหล่าหลับตาแม่สิกล่อม
นอนตื่นแล้วเจ้าจั่งแอ่วกินนม
แม่ไปไฮ่หมกไข่มาหา
แม่ไปนาจี่ปามาป้อนเนิ้ง"

แว่วเสียงเพลงกล่อมลูกปลุกจิตไหว
โอ้เสียงใครพร่ำให้จึงร้าวรอน
หมดแรงก้าวดวงจิตคิดกาลก่อน
แม่กล่อมนอนป้อนสอนทุกสิ่งไป

จากเด็กน้อยโตมาแม่จ๋าใฝ่ถนอม
ห่วงใยพร้อมน้อมนำจิตติดตามไซร้
แม้ไกลแสนช่วยให้อุ่นกายใจ
แต่ไฉนมาร้างไปใจร้าวรอน

นำมะลิน้อยร้อยเรียงเคียงภาพถ่าย
เป็นเครื่องหมายบูชาลูกจ๋าวอน
แม้สถิตย์ ณ ที่ใดอย่ารุมร้อน
หรืออาวรณ์ถึงลูกน้อยกลอยใจเลย

ลูกเติบใหญ่นั้นไซร้เพราะมือแม่
จะทำแต่ความดีชั่วเพิกเฉย
แทนพระคุณแม้เพียงเสี้ยวที่แม่เคย
พร่ำสอนเอ่ยมิละเลยบูชาคุณ

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"ฮกขอให้ฮกแต่หญ้า กายวาจาใจอย่าให้
สกปรกแต่ใต้บ้าน คนเทิงฮั่นอย่าเน่ามูม"
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ฮก = รก
คนเทิงฮั่น = คนที่อยู่บนนั้น
เน่ามูม = เน่าเหม็น

หากเรื้อรกจงแค่มีแต่หญ้า
ใจจงอย่านำกายาวาจาหมอง
สกปรกให้ได้แค่ใต้ถุนนอง
คนสิ่งของบนบ้านต้องสะอ้านดี

โลกจริงรอบกายหลายล้วนมวลกิเลส
อย่าเป็นเหตุสุมใจให้หมองศรี
จิตเป็นเอกกายวาจาคล้อยพาที
เลิศราศีในทุกที่เพราะใจงาม

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"ฟันเฮือไว้ หลายลำแฮ่ถ่า
หม่าเข้าไว้ เต็มบ้านทั่วเมือง"

ความหมายของคำพื้นบ้าน
เฮือ = เรือ
แฮ่ถ่า = แห่คอย
หม่าเข้า = แช่ข้าว

ขุดเซาะไม้ไว้ทำเรือเผื่อเพื่อนพ้อง
ไม่หมองหม่นท้นสุข ในทุกเรื่อง
แช่ข้าวเหนียวรอนึ่งแจกนองเนือง
เพื่อประเทืองชีวีของคนจน

ณ แห่งใดได้ผู้คนล้นน้ำใจ
เชิดชูให้แห่งนั้นพลันเลิศล้น
สองมือช่วยอวยเอื้อกันทุกชั้นชน
ย่อมดาลดลเจริญเกิดเทิดสังคม

กุศล คำเพราะ

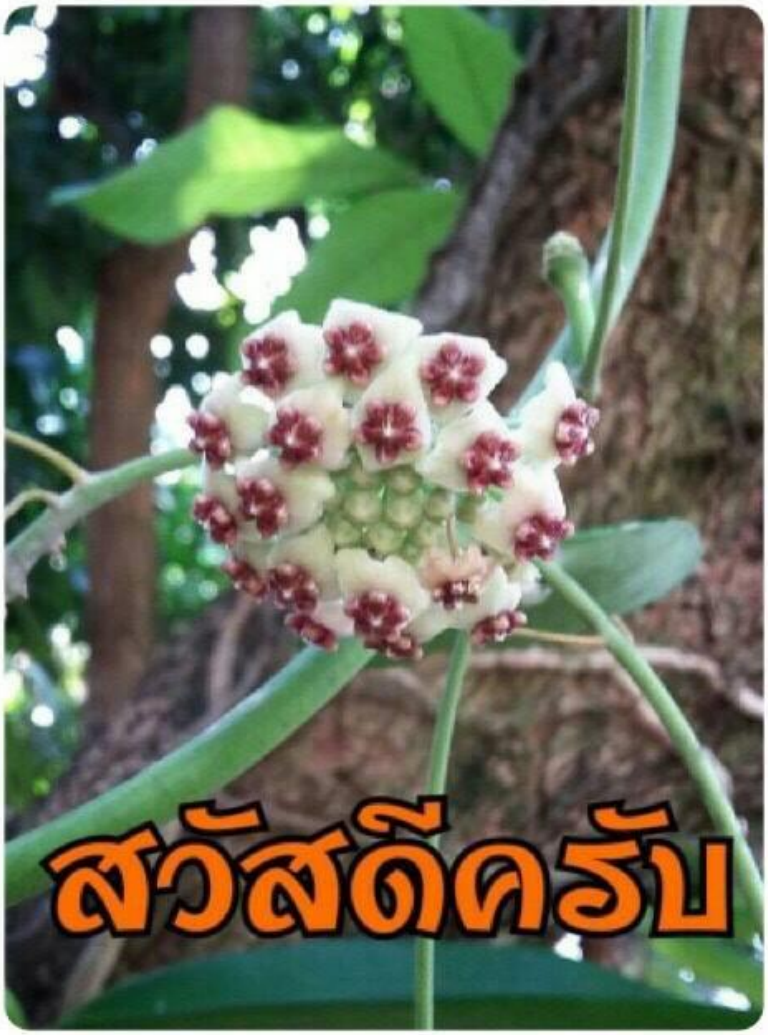

ผญาอิสาน
"ใจประสงค์ส่าง กางดงกะว่าท่ง
ใจขี้ค้าน กางบ้านกะว่าดง"

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ส่าง = สร้าง
กางดง = กลางดง
กะว่าท่ง = ก็ว่าทุ่ง
ขี้ค้าน = ขี้เกียจ
กางบ้าน = กลางบ้าน
กะว่าดง = ก็ว่าดง

ใจใฝ่สร้างสำเร็จได้ดั่งประสงค์
แม้กลางพงคงดุจทุ่งกว้างใหญ่
หากเกียจคร้านงุ่นง่านอยู่ร่ำไร
กลางบ้านไซร้ใจขี้นี้ดงไพร

คนขยันหมั่นเพียรโลกสรรเสริญ
นำความเจริญสู่สังคมร่มเย็นไซร้
กอปรแต่ความดีชูสร้างดำรงไทย
ให้ไฉไลก้องไปทั่วปฐพี

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"แนวหมากต้อง บ่ห่อนหล่นไกกก
แนวผมดก บ่ห่อนมีหัวล้าน"
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
แนว = เชื้อ พงศ์ พันธุ์
หมากต้อง = กระท้อน
บ่ห่อน = ไม่ควร
ไกกก = ไกลต้น

ธรรมชาติแห่งกระท้อนค่อนเหลืองสุก
หล่นลงคลุกไม่ไกลจากต้นก้าน
เฉกพันธุกรรมของคนที่หัวล้าน
กระเซ็นซ่านห่างไกลผมดกดำ

สรรพชีวิตถูกลิขิตแล้วฤาไฉน
ย่อมล่องไปในกระแสแห่งผลกรรม
สวยเลอเลิศประเสริฐทรัพย์บุญชูค้ำ
สุขทุกข์พร่ำพรมดีชั่วล้วนตัวกระทำ

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"เฮือคาแก้ง เกียนเห็นให้เกียนแก่
บาดห่าฮอดแม่น้ำ เฮือสิได้แก่เกียน
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
เฮือ = เรือ
คาแก้ง = เกยตื้น ติดอยู่บนบก
เกียน = เกวียน
แก่ = ลาก จูง
บาดห่า = เมื่อ
ฮอด = ถึง มาถึง
สิ = จะ

เรือลำน้อยเกยตื้นอยู่บนบก
ลากเกวียนวกผ่านมาอย่าหันเหียน
ผจงนำเรือน้อยไปด้วยความพากเพียร
ธารขวางหน้าเปลี่ยนนำเกวียนลงใส่เรือ

ความโอบเอื้อเกื้อกูลมีน้ำใจ
บันดาลให้ได้สันติที่เลิศเหลือ
หากชนร่วมใจสังคมไทยใฝ่จุนเจือ
เลออะเคื่อสุขยิ่งมิ่งเมืองแมน

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"ไผสิเหลิงเห็นฮู้ ซาตาตั้งแต่ก่อน
ไผสิคอนอ่อนต้อน มาให้ส่องเห็น"
(สวิง บุญเจิม)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ไผสิเหลิง = ใครจะเล็ง
ฮู้ = รู้
ซาตา = ชะตา
ไผสิ = ใครจะ
อ่อนต้อน = แกว่ง ห้อยไกว

มีใครที่ไหนเล่า
เห็นกรรมเก่าที่ซ่อนเร้น
ใช่หาบคอนให้เห็น
ยากจะรู้มีอยู่จริง

พุทธองค์ทรงสอนเรื่องกรรมเก่า
ดุจเป็นเงาตามติดสนิทยิ่ง
เน้นปัจจุบันทำแต่กรรมอันเป็นมิ่ง
เพื่อตัดทิ้งวัฏฏะละกรรมไป

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"เจ้าซ่างปลูกผักแป้น แทนหนานผักบั่ว
ของเก่ายังบ่ทันได้กู้ สังมาปลูกใหม่แทน"
(สวิง บุญเจิม)
ความหมายของคำพื้นบ้าน
เจ้าซ่าง = เธอช่าง ทำไมจึง
ผักแป้น = ผักกุยฉ่าย
หนาน = แปลงผัก
ผักบั่ว = ต้นหอม
กู้ = เก็บเกี่ยว
สัง = ทำไม

เจ้าเปลี่ยนปลูกกุยฉ่ายแทนหอมหรือ
ทะลายรื้อแปลงต้นอ่อนก่อนหวงแหน
สิ้นใยดีมีใหม่เก่าคลอนแคลน
น่าอายแสนมิทันเก็บก็กลับใจ

ความมั่นคงแห่งจิตประสิทธิ์สุข
ไร้ใดรุกให้หมองครองสดใส
คราทำกิจควรเจตน์จงสำเร็จไซร้
อย่าให้ใครนินทาว่าไม่พากเพียร

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"เจ้าอย่าลัยลืมถิ้ม ทางเฮาเคยถ่อง
อย่าสิละพี่น้อง หนีไปย่องผู้อื่นดี"
(สวิง บุญเจิม)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ลัยลืมถิ้ม = หลงลืมทิ้ง
ถ่อง = ท่อง เดิน
อย่าสิละ = อย่าทิ้ง อย่าวาง
ย่อง= ชม ยกย่อง

อย่าลืมเลือนเบือนทางท่องเที่ยวเดิน
ไปหลงเพลินเผชิญพงที่กว้างใหญ่
ญาติพี่น้องควรหมั่นเยี่ยมกันไซร้
อย่าหลงใหลไปยอยกคนอื่นดี

สายเลือดย่อมเข้มข้นกว่าน้ำใส
ประทับใจใคร่ครวญได้ถ้วนถี่
มิ่งมิตรชิดใกล้ใฝ่ยินดี
คือทางที่นำชีวีพบแต่เย็น

กุศล คำเพราะ

ความหมายของคำพื้นบ้าน
เจ้าผู้ = (สร้อย) เจ้าเอย
ไผสิ = ใครจะ
ผะอวนเจ้า =(สร้อย)พี่เจ้า น้องเจ้า
คันได้ = ถ้าได้ เมื่อได้
มาฮ้อยห่าง = มาร้อยดึง
สินอนเทิ้ง = นอนหงาย
เบิ่งลม = ดูลม

ผญาอิสาน
"เจ้าผู้จำปีต้น ลมมาอย่าไหวหวั่น
ไผสิมาสั่นต้น ผะอวนเจ้าอย่าหวั่นไหว
คันได้ฝังหลักแน่น แสนสิลมมาฮ้อยห่าง
ภายพี่นี้ สินอนเทิ้งเบิ่งลม"
(สวิง บุญเจิม)

จำปีต้นทนแรงลมดูแกร่งกล้า
มิระอาคราถูกโยกทั้งโชยฉม
รากหยั่งแน่นแค่นพายุฤาจะตรม
สุดชื่นชมข่มหลับตากลางฟ้าลม

เปรียบได้แม้นจิตใจอันแข็งแกร่ง
ทนต่อแรงแห่งกิเลสที่ถาโถม
กระทำใดใฝ่ลู่ล่วงปวงชนนิยม
ค่าควรชมสิ่งที่ดีกระทำไป

กุศล คำเพราะ

ความหมายของคำพื้นบ้าน
เจ้าผู้ = (สร้อย) เจ้าเอย
ไผสิ = ใครจะ
ผะอวนเจ้า =(สร้อย)พี่เจ้า น้องเจ้า
คันได้ = ถ้าได้ เมื่อได้
มาฮ้อยห่าง = มาร้อยดึง
สินอนเทิ้ง = นอนหงาย
เบิ่งลม = ดูลม

ผญาอิสาน
"เจ้าอย่าสิเว้าจั่งซั่น มันผิดฮีตคองธรร
คองโบราณ เพิ่นสั่งสอนเอาไว้
สาวบ่าวนี้กูมึง อย่าสิว่า
แม่นสิซังท่อฟ้า ความฮ้ายอย่าสิจา"
(สวิง บุญเจิม)

มิควรเอ่ยวาจาเช่นว่านัน
ผิดประเพณีอันโบราณจารสอนสั่ง
กูมึงห้ามเอ่ยบ่าวสาวเอ๋ยพึงระวัง
แม้แสนชังพลั้งคำหยาบมิบังควร

มธุรสสัตยวาจาพาชีพเลิศ
แสนประเสริฐลิขิตได้จากใจล้วน
ชนชื่นชอบกอปรการใดลุทั้งมวล
ย่อมยั่วยวนชวนให้ใครเยินยอ

กุศล คำเพราะ

ความหมายของคำพื้นบ้าน
อย่าสิเว้า = อย่าพูด
จั่งซั่น = เช่นนั้น
ฮีตคองธรรม = จารีตคลองธรรม
เพิ่น = ท่าน
อย่าสิว่า = อย่าสิจา = อย่าพูด
สิซัง= จะชิงชัง
ท่อฟ้า = เท่าฟ้า
ควมฮ้าย = คำพูดไม่ดี

ผญาอิสาน
"บุญบ่ให่ ยอยไฮกะบ่หย่อน
บุญบ่ให้ แสนสิใกล้กะเหล่าไกล
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ยอยไฮ = รากไทร
กะบ่ = ก็ไม่
กะเหล่า = ก็กลาย กลับกลาย

หากบุญไม่ส่งผล
รากไทรท้นมิหล่นหย่อน
บุญไม่นำจำจร
แม้นอยู่ใกล้ดุจห่างไกล

เปรียบโชคลาภอาบุชีวีนี้ฉงน
คราดาลดลส่งเลิศล้ำกลับทำได้
แต่บางคราวก็สลับแปรเปลี่ยนไ
ทำฉันใดก็มิได้ดังใจปอง

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"ใจประสงค์อยากได้น้ำ จั่งคอนคุมาหา
ใจประสงค์ปูปลา จั่งแต่งดางลงส่อน"
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
จั่ง = จึง
คุ = ถังน้ำ
แต่ง = เตรียม จัด ทำ
ดาง = สวิง ตาข่าย ยอ
ส่อน = ช้อน ตัก

อยากดื่มน้ำเย็นใส ใฝ่เสาะหา
คอนถังน้ำมาหวังว่าเติมเต็มใส่
ต้องการปลาจัดสวิง ให้พร้อมไว้
เผื่อจะได้ใช้ตักนำกลับไป

ดุจพี่นี้แสนสุดรักน้องคนงาม
เฝ้าติดตามด้วยความหวังอันสดใส
สุดถนอมยอมเจ้าทุกอย่างไป
ทั้งปรับตัวปรับใจใฝ่เธอครอง

กุศล คำเพราะ

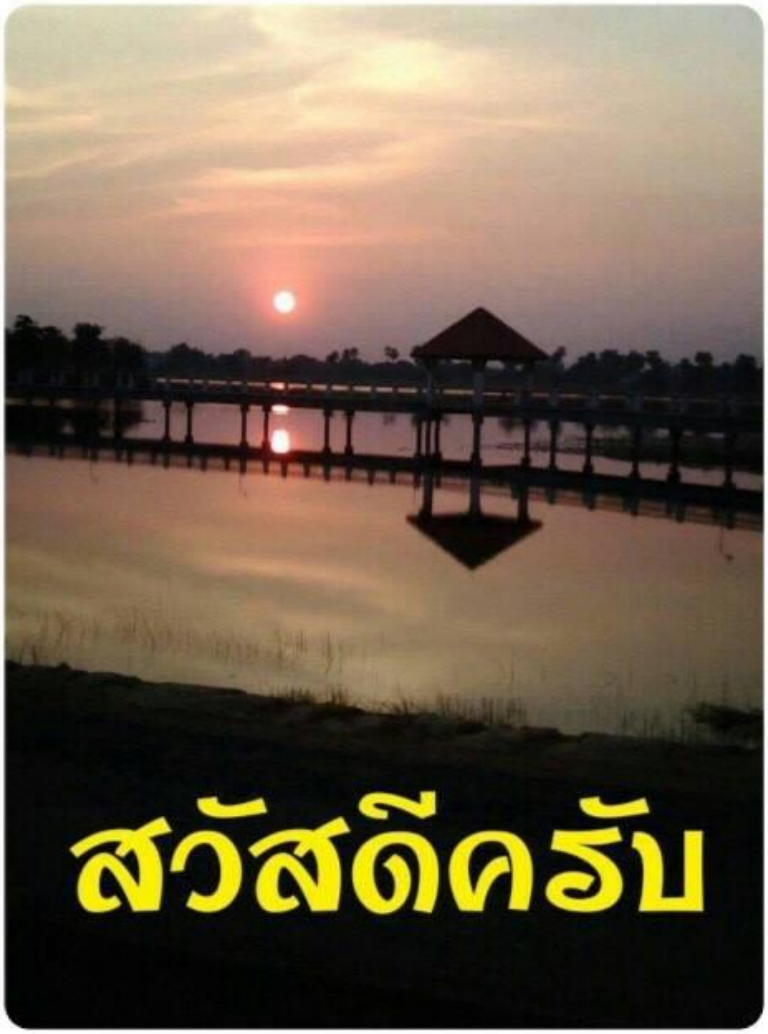

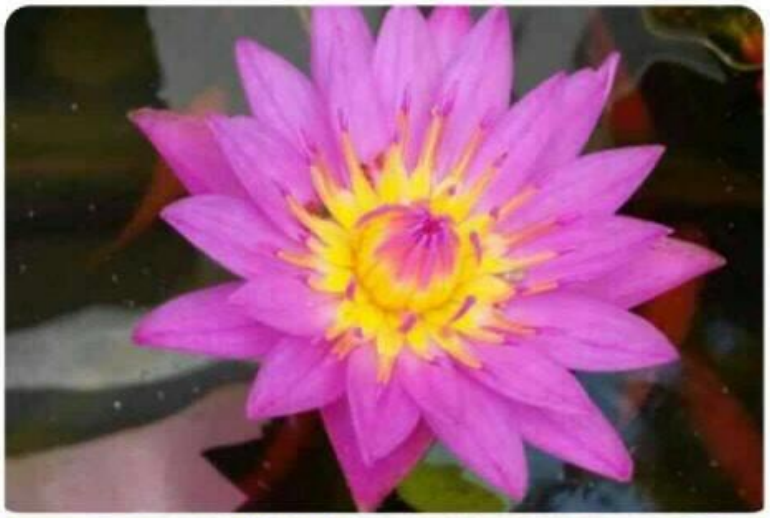

ผญาอิสาน
"ปลาบ่ยินดีด้วย ซบธาร์เขินขาด
หงส์หากซมซื่นเต้า สะพังด้วยดอกบัว"
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ซบธาร์ = ลำน้ำ แหล่งน้ำ
ซมซื่น = ชื่นชม
เต้า = เนินดิน โคกเนิน เกาะเล็กๆ
สะพัง = สะพรั่ง

ปลาชมชื่นน้ำใสไหลรินหลั่ง
หากโคลนคั่งขุ่นตมชีพจมมัว
หงส์เหินลงเกาะน้อยในสระสะพรั่งบัว
ถูกยวนยั่วถลาลงฝั่งคงคา

เหล่าสัตว์ต่างธรรมชาติอยู่ดำรง
บ้างยืนยงในน้ำบนบกรกชัชป่า
มิอาจแปรสลับกลับกันดอกนา
เช่นมนุสสาล้วนต่างกายาแลจิตใจ

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"อันนกเขาอยู่ตุ้ม เช้าค่ำขันคู กะดีถ้อน
แม่นสิงอยคอนเงินคอนคำ กะบ่คือคอนไม
(สำลี รักสุทธี)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ตุ้ม = กรง
กะดีถ้อน = ก็ช่างเถอะ
แม่นสิ = แม้จะ
งอย = เกาะ
กะบ่คือ = ก็ไม่เหมือน

นกเขาในกรงโก่งคอขันคู
เช้าค่ำพร่ำหาคู่กู่เสียงใส
แม้จับคอนเงินทองอยู่พร้อมไซร้
มิเทียบได้เกาะกิ่งไม้ในไพรพง

มนุษย์แลสำสัตว์ล้วนมีจิต
ใฝ่ปองติดอิสระถวิลหลง
เมื่อถูกริดรอนขีดเส้นจำกัดลง
แม้มันคงงดงามไม่พึงใจ

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"เจ้าผู้ดอกเกดก้าน กาบก่องในสวน
พออยากเด็ดมาซม ให้ส่วงใจบักเซียงน้อย"
(สวิง บุญเจิม)

ความหมายของคำพื้นบ้าน
ดอกเกด = ดอกลำเจียก
ก่อง = โน้ม
ส่วงใจ = สบายใจ
บักเซียง = ไอ้ทิศ

ดอกลำเจียกโน้มกาบ
กำซาบฉมกลิ่นอวลลอย
อยากเด็ดดอมเฝ้าคอย
ไอ้ทิศชื่นสุขฤทัย

เปรียบสาวคือมาลี
หนุ่มยินดีหลงรักใคร่
ตรองตรึกนึกกลุ้มใจ
วาดฝันครอบครองน้องนาง

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"ไกลขอให้ไกลแต่บ้าน ฮั้วไฮ่นาสวน
ไกลขอให้ไกลแต่มวน หมู่เฮือนกับเล้า
ส่วนวาจาเจ้า สองคนเฮาอย่าได้ห่าง
ต่างคนแม่นสิอยู่ต่างบ้าน ควมเว้าอย่าห่างกัน"

ความหมายคำพื้นบ้าน
ฮั้วไฮ่ = รั้วไร่
มวน = ทั้งหลาย
เฮือนกับเล้า = บ้านและยุ้งฉาง
เฮา= เรา
แม่นสิ = จะ
ควมเว้า = คำพูด

บ้านเรือนไร่นาสวนล้วนไกลห่าง
เฉกเช่นกันยุ้งฉางต่างไกลลี้
แต่สองเราอย่าร้างไกลไขวจี
อยู่ต่างที่จุ่งมีวาทีต่อกัน

ปิยวาจานำพาโลกสดใส
กระทำสิ่งใดสำเร็จด้วยพูดนั้น
กระจ่างแจ้งคลายคลุมเครือด้วยจำนรรค์
เข้าใจกันพลันเกิดเจิดไมตรี

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"เจ้าผู้ดวงดอกอ้ม ชมหลายกะเหยกลิ่น
บ่คือดวงดอกซ้อน ซอนขึ้นเมือลุน"

ความหมายคำพื้นบ้าน
ดอกอ้ม = เป็นสมุนไพรกลิ่นหอม
ชม = ชม
กะเหย = ก็สิ้น ก็หมด
ดอกซ้อน = ดอกมะลิ
ซอน = แทรก โผล่
เมือลุน = ภายหลัง

ช่อดอกอ้มพรมหอมน้อม ใจรัก
ถูกดมชมบ่อยนักกลิ่นก็สิ้นสูญ
ดอกมะลิผลิแย้ม ใหม่ไอหอมกรุ่น
โชยละมุนแทนที่ช่ออ้มงาม

ได้ใหม่ลืมเก่าคนเขาว่า
จริงแท้หนา ใช่ว่ามาหยาบหยาม
ใหม่สด ใสเก่าไปแลดูทราม
เฉกวัยรุ่นยามคลั่ง ใคล้เปลี่ยนไอโฟน

กุศล คำเพราะ

มาดแม้นว่ามีความรู้จนท่วมตัว
หากหลงมัวอวดวิชาน่าบัดสี
มิอาจสอนตนเองได้ให้ทำดี
แล้วจะมีผู้ใดมาเชิดชู

คนเจ้าเล่ห์เพทุบายอลัชชี
พูดแต่ดีมีหลากจากเรียนรู้
ประพฤติตนทางเลวจนสุดกู่
ถูกลากลู่ลงโทษตามกบิลเมือง

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน
"คันแม่นมีควมฮู้เต็มพุงเพียงปาก กะตามถ้อน
คันแม่นสอนโตเองบ่ได้ ไผสิหย้องว่าดี"

ความหมายคำพื้นบ้าน
คันแม่น = แม้ว่า ถ้า
ควมฮู้ = ความรู้
โตเอง = ตนเอง
กะตามถ้อน = ก็ช่างเถิด
ไผ = ใคร
สิหย้อง =จะยกย่อง

ผญาอิสาน

"อัศจรรย์ใจแข่
หางยาวๆสังบ่ได้ฮองนั่ง
บาดกระต่ายหางก้อมๆ
สังมาได้นั่งฮอง" (สำลี รักสุทธี)

แปลกจริงหนอจระเข้มีหางยาว
มิอาจน้าวนำมาแทนตั่งรอง
กระต่ายน้อยหางสั้นไม่หม่นหมอง
หางทั้งผองนำรองนั่งชมจันทร์

เช่นกิเลสแผดเผามวลมนุษย์
ร่ำรวยสุดอาจไร้สุขใจโศกศัลย์
คนทรัพย์น้อยแต่ใฝ่เพียงพอนั้น
แจ่มเฉิดฉันท์สุขอาบกำซาบใจ

กุศล คำเพราะ

ความหมายคำพื้นบ้าน
แข่ = จระเข้
สังบ่ = ทำไมจึงไม่
ฮอง = รอง
บาด = ที แต่
ก้อม = สั้น กุด
สังมา = จึงได้

ผญาอิสาน

"นึกว่าตอกะยูงแล้ว แมวสีสังมาโค่น
นึกว่าไม้แก่นหล่อน สังมาปิ้นป่งใบ"

ความหมายคำพื้นบ้าน
ตอกะยุง = ตอไม้พะยูง
สี = ถู เบียด
สังมา = ทำไม
ไม้แก่นหล่อน = แก่นไม้ไม่มีกะพี้
ปิ้นป่ง = ผลิ แตก พลิก

เล็งเห็นเป็นพะยูงตอไม้แกร่ง
ครั้นแมวแฝงเบียดสีล้มลงได้
คิดว่าใช่แก่นไม้แน่แท้ไซร้
แต่เหตุใดใบงอกออกพราวไป

ดุจหลงอารมณ์ว่าใจนี้หนักแน่น
ไม่คลอนแคลนมั่นคงแลหลงใหล
ครั้นนินทากิเสลมาทิ่มแทงใจ
จิตเป็นไฟกระโดดไปตามเพลง

กุศล คำเพราะ

ผญาอิสาน

"บัวอาศัยเซิ้งน้ำ ปลาเพิ่งวังตม
ไพร่กับนาย กะเพิ่งกันโดยด้าม
อันว่าเสือสางช้าง กวงฟานอาศัยป่า
ป่าก็อาศัยสัตว์สิ่งฮ้าย จั่งหนาแน่นมืดมุง"

บัวเกิดในน้ำส่ำปลาซ่อนโคลนตม
พึ่งพานิยมนายบ่าวจึงเรืองรุ่ง
ช้างเสือกวางเก้งเร้นป่าริมชายทุ่ง
สัตว์ร้ายช่วยบำรุงรักษ์ป่าจึงงามดี

ทุกชีวิตพึ่งพาแลผูกพัน
เฉกเช่นกันโลกใบน้อยทุกคนนี้
คือกายจิตต่างเอื้อเจือจานทวี
กายแกร่งมีจิตดีพลีให้กายงาม

กุศล คำเพราะ

ความหมายคำพื้นบ้าน
เซิ้งน้ำ = ท้องน้ำ
กะเพิ่ง = ก็พึ่ง
จั่ง = จึง
โดยด้าม = เช่นกัน เหมือนกัน
กวงฟาน = กวาง เก้ง
ฮ้าย = ร้าย